D nsdag 26 September 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4318

AMIGOE DI CURAÇAO

KOOPT STEEDS BIJ Meubel Etalage | Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld.. | Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad. | Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38. | Kantoorbenodigdheden GENERAL OFFICE SUPPLY

Himmler roept de N.S.B. te wapen

Mussert verplaatst zijn hoofdkwartier naar de Oostgrens.

Overwinning bij Schijndel.

Van het Arnhemse front geen nieuws.

HET GEALLIEERDE COMMUNIQUÉ.

Het geallieerde communiqué betreffende West-Europa luidt als volgt:

„Beoogsten Eindhoven en Nijmeger hebben de geallieerde troepen goede winst gemaakt. Helmond en Deurne zijn genomen en wij zijn ettelijke kilometers Noordwaarts getrokken. In de omgeving van Schijndel werden de vijandelijke aanvallen tegen onze bevoorradingsweg afgeslagen.

Bewesten Turnhout hebben wij een bruggenhoofd over het Kanaal van Antwerpen naar Turnhout veroverd.

Benoorden Aken en tot aan het dal van de Meurthe toe is er weinig of geen verandering. Hier en daar wordt door vijandelijke patrouilles, die in het Noorden van deze sector zitten, geschoten. Ten Oosten van Aken hebben onze patrouilles een sterke vijandelijke tegenstand ontmoet.

In het Moezeldal hebben wij ten Noord-Oosten van Nancy kleine vorderingen gemaakt. Ten Zuid-Oosten van Luneville hebben onze strijdkrachten in de omgeving van Benameril (??) winsten gemaakt. In de omgeving van Epinal trokken onze troepen verschillende kilometers ten Oosten van de Moezel op. Het dorpje Jeuxey is genomen en Epinal is thans geheel bezet.

Ten Westen van Belfort hebben onze gepantserde colonnes en het voetvolk tegen straffe vijandelijke tegenstand in verschillende kilometers terrein gewonnen.

Kanonstellingen in de omgeving van Arnhem zijn door middelzware en lichte gevechtsbommenwerpers in de loop van Maandag aangevallen. Vier vijandelijke vliegtuigen, die poogden ons te hinderen, werden neergeschoten door begeleidende gevechtsvliegtuigen.

Het vervoer over de weg en per trein in het Ruhrgebied werd door gevechtsbommenwerpers verhinderd.

De versterkte stellingen bij Calais werden gedurende meer dan een uur gebombardeerd door zware bombardementsvliegtuigen, die meer dan duizend ton springstoffen neerwierpen" (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 26.9).

GEEN NIEUWS OMTRENT DE STRIJD BIJ ARNHEM.

In opdracht van den Geallieerden Opperbevelhebber wordt geen nieuws verstrekt omtrent de toestand aan het front in centraal Nederland. Berichten omtrent het doen en laten van de troepen en bespiegelingen omtrent de ontwikkelingen zijn verboden. De toestand wordt slechts beschreven als „vloeiend". Er is alzo geen nieuws omtrent de Rode Duivels, die reeds langer dan een week stand houden ten Noorden van de Rijn ten Westen van Arnhem. Het laatst was bekend, dat zij druppelsgewijze versterkt werden over de rivier en door de lucht van voorraden voorzien werden (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 26.9).

DE WEG DOOR NEDERLAND TIJDELIJK DOORGESNEDEN.

Roger Greene, die zich bij het Britse 2e leger bevindt, seint als volgt:

Duitse troepen, die door tanks gesteund werden, slaagden met hernieuwde hevigheid toe in een poging de voorhoede van het Britse leger in Nederland af te houwen en hadden gedurende verschillende uren de hoofdweg van de Britse corridor naar de Rijn doorgesneden.

De Duitse aanval werd uitgevoerd onder dekking van de duisternis door enkele honderden voetsoldaten en een half dozijn tanks. Gedurende vijf uren was de belangrijke slagader in de ochtend van Maandag doorgesneden tussen St. Oedenrode en Veghel, tot Britse tanks konden aanrukken om met den vijand af te rekenen. Het Britse voetvolk, dat in de nacht van Zondag op Maandag over de Rijn glipte, baant zich een weg over een niemandsland onder het vuur van artillerievuur teneinde de omsingelde luchttroepen in de sector van Arnhem te bereiken. De luchttroepen gedragen zich kranig. De laatste acht dagen hebben zij vertoefd in een absolute hel, practisch zonder een oog dicht te doen. Voortdurend staan zij onder een hevig vijandelijk vuur, terwijl Duitse soldaten door de linies pogen te kruipen (Met het Britse 2e leger in Nederland, (AP) 25.9).

HEVIGE BOMBARDEMENTEN OP DUITSE DOELEN.

Meer dan 2000 Noordamerikaanse vliegtuigen, waaronder bijna 1300 Vliegende Forten en Liberators, hebben Eisenhowers waarschuwing aan de buitenlandse arbeiders in Duitsland om de fabrieken te verlaten kracht bijgezet.

De zware bommenwerpers, die bijna 4000 ton aan springstoffen meenamen, onderwierpen de rangeerterreinen te Frankfurt en Koblenz alsook de fabrieken voor synthetische olie en de chemische fabrieken te Ludwigshaven aan een hevige bestoking. Men ontmoette geen vijandelijke gevechtsvliegtuigen, blijkbaar als gevolg van het ongunstige weer. De Duitsers gaven slechts een matig afweervuur af. De dikke wolken boven de doelen dwongen om gebruik te maken van speciale instrumenten bij het bombarderen. 9 Bommenwerpers en 3 begeleidende gevechtsvliegtuigen worden vermist.

Gelijktijdig onderwierpen Lancasters en Halifaxes van de Raf het belegerde garnizoen te Calais aan een bombardement met 1000 ton bommen. Naar schatting werd binnen de laatste 72 uren tussen de 4000 en 5000 ton springstoffen geworpen op de Duitsers, die nog standhouden in de kleine havenstad (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 25.9).

DUITSE CHAOS IN DE BALKAN.

De chaos breidt zich uit onder de Duitsers in het Zuiden van Hellas, Albanië en Joegoslavië en militaire commentators zeiden, dat de toestand waarschijnlijk een voorbeeld in het klein is van wat men in Duitsland zelf zal aantreffen. Inlichtingen, die te Caïro ontvangen werden, deelden mede, dat de Duitsers geen coördinatie hebben in hun pogingen om de bezettingstroepen in de Balkan te evacueren. Deze troepen bevinden zich in een steeds moeilijker wordende positie sedert de omwentelingen van Roemenië en Bulgarije en de snelle Russische vorderingen naar de grenzen van Hongarije, Joegoslavië en Hellas.

Sommige groepen geven zich over waar dat mogelijk is; andere wachten klaarblijkelijk om zich aan de Geallieerden over te geven inplaats van aan de patriotten en nog anderen blijven in geïsoleerde groepen vechten. Een Duitse commandopost in het centrale deel van Hellas meldde niet in staat te zijn zich in verbinding te stellen met de strijdkrachten, die door het schiereiland verspreid liggen omdat de telefoon- en spoorlijnen doorgesneden zijn. Afzonderlijke groepen verplaatsen zich alzo op eigen inzicht en vechten of geven zich over op eigen gezag. Deskundigen zijn van mening, dat een gelijksoortige chaos zich zal voordoen in West-Duitsland wanneer de Wehrmacht uiteenvalt. Wat er nog overgebleven is van de formele Duitse poging om Hellas en Albanië te ontruimen wordt voortgezet, doch bij gebrek aan spoorwegfaciliteiten en door het optreden der patriotten en guerrillero's in de Balkan wordt deze beperkt. De berichten tonen aan, dat de ontruiming lang niet volgens het plan gaat (Caïro, (AP) 25.9).

VLIEGVELDEN IN DE BALKAN.

Het Geallieerde Luchtvaartcommando heeft de sluier opgelicht van een van zijn meest zorgvuldig bewaarde ondernemingen en maakte bekend, dat meer dan

Prinses Elizabeth ziet de lucht troepen voorbereidingen treffen voor landingen in Europa. Enkele officieren verstrekken inlichtingen.

5000 ton aan kanonnen, ammunitie en andere voorraden gedurende de laatste twee jaren door de lucht werd gebracht naar de Joegoslavische patriotten en andere Centrale en Zuidelijke Europese landen. Behalve geheime landingsterreinen in Joegoslavië werden andere velden aangelegd en enige tijd gebruikt in Hellas, Albanië en andere landen. Men voegde er aan toe, dat het aantal van dergelijke vliegvelden de Duitsers zou verbazen indien bekendgemaakt. (Rome, (AP) 25.9).

DE ESTLANDSE VELDTOCHT.

De grote veldtocht van het Rode Leger tegen Estland heeft de Finse Golf voor de Rode Vloot geopend en hiermede een veelbelovend einde geschapen aan de Duitse overheersing in de Oostzee. De Russische vloot, die door de belegering van Leningrad in de Finse oorlog vast was komen te zitten in de Newa is thans weer gevechtsklaar. De luchtmacht van de Russische vloot is zeer sterk in het Baltische gebied en zij is gereed een leidende rol te spelen in de aanval op de Duitse oorlogs- en koopvaardijschepen.

Ondertussen gaat de bevrijdingstocht der Sovjet-Oostzee-republieken voort. Practisch geheel Estland is bevrijd en de grote tocht naar Riga (Letland) is onderweg. De Russen zijn er zich wel van bewust, dat de inneming van Riga hun de beste vlootbasis zal geven, welke men zich maar in kan denken en dat is ook de reden, dat de Duitsers met alle macht vasthouden aan deze stad. Ook schijnt de havenstad zelve niet ontruimd te zijn. Er wordt evenwel druk geoefend op Riga uit het Noord-Oosten en Oosten met de troepen, die zijn vrij gekomen door de overwinningen in Estland (Moskou, (AP) 26.9).

EEN VOORSPELLING TEN AANZIEN DER ARGENTIJNSE REGERING.

Twee Argentijnse politieke leiders, die uit eigen beweging het land verlaten hebben, voorspelden, dat de „fascistische militaire dictatuur" van hun land spoedig omvergeworpen zal worden. De oud-gouverneur van de provincie Buenos Aires, Rodolfo Moreno, zeide in een toespraak ter huldiging van de Argentijnse politieke gevangenen te Ateno: „In Argentinië heerst er een gemoedstoestand en een opbruising, welke spoedig zal worden omgezet in feiten. De dag nadert, dat wij de mensen de straat zullen zien oplopen en uiting geven aan hun opstandigheid, hun verlangen naar vrijheid en hun wens, dat de vrije volken der wereld in ons wederom een waardig volk zien." De spreker vergeleek de „naziedictatuur van ons land" met dat van Duitsland en Italië en voorspelde: „Wij zullen hen spoedig uit Argentinië zien vluchten en een goed heenkomen zoeken in de landen, die zij thans openlijk verachten" (Montevideo, (AP) 25.9).

[Nog kort geleden verzekerde een vooraanstaand zakenman uit Argentinië ons, dat de huidige regering vóór het einde van dit jaar vervangen zal zijn — Red.]

MUSSERT NAAR DE DUITSE GRENS.

Nederlandse kringen te Londen hebben vernomen, dat Anton Mussert zijn hoofdkwartier naar het Oosten heeft verplaatst, in een klein plaatsje dicht bij de Duitse grens. Mussert brengt het grootste gedeelte van zijn tijd in het hoofdkwartier door (Aneta).

Het nieuws van vandaag

Het Geallieerde Hoofdkwartier heeft heden de sluier der censuur geworpen over de verrichtingen aan het Arnhemse front. Gewoonlijk betekent dit, dat er belangrijke ontwikkelingen plaats vinden, hetzij ten gunste, hetzij ten nadele der onzen.

Radio-Parijs, dat gewoonlijk nogal voorbarig is in haar berichtgeving, beweerde hedenmorgen, dat de Geallieerde troepen het gebied van Doorn in de provincie Utrecht bereikt hebben. Van Duitse zijde wordt gemeld, dat de omsingelde luchttroepen bij Arnhem nog grimmig vechten tegen de Duitse aanvallen.

In ieder geval is de aanvoerweg naar het Noorden, die gistermorgen tijdelijk door den vijand doorgesneden was, wederom hersteld. Een vijandelijke aanval uit het Westen is afgeslagen in de omgeving van Schijndel — waar het moederhuis der Eerwaarde Zusters van Sta. Rosa, Groot Kwartier, Pietermaai en Montagne staat.

In Noord-Brabant zijn zowel Helmond als Deurne veroverd door de Geallieerde troepen, terwijl de Canadezen, die uit België Noordwaarts aanvallen, de stad Turnhout hebben bezet.

Van Aken tot de vallei van de Meurthe in Frankrijk valt weinig verandering te melden, doch Zuidelijker is de stad Epinal veroverd.

Aneta meldt heden, dat Heinrich Himmler, het hoofd van de Duitse Gestapo, de N.S.B. te wapen geroepen heeft. De verraders zullen nu moeten vechten om Duitsland te helpen verdedigen en Anton Mussert heeft veiligheidshalve zijn hoofdkwartier naar de Oostgrens van Nederland verplaatst.

De Russen ruimen de laatste vijandelijke weerstand op in Estland en hebben thans ook de belangrijke havenstad Haapsalu veroverd. Een bericht uit Moskou zegt, dat ook de eilanden Hiiumaa en Saaremaa, de twee eilanden, die tussen de Golf van Finland en de Baltische Zee liggen, door de Russen worden aangevallen. Hoe de invasie van Hongarije verloopt, werd niet gezegd.

Winston Churchill is thans in Londen terug na zijn bezoek aan Québec, waar de conferentie met Roosevelt plaats vond. Hij verscheen hedenmorgen in het Lagerhuis, doch zal eerst Donderdag een redevoering houden.

DE WERELDORGANISATIE VAN DUMBARTON OAKS.

Welke Kleine Naties het eerst?

„De Raad (van de op de conferentie te Dumbarton Oaks ontworpen wereldorganisatie) die gedomineerd wordt door de Grote Vier (waarbij mogelijk Frankrijk straks komt er de Grote Vijf van te maken), zou practisch de gehele organisatie beheersen door alle grotere beslissingen te nemen. Zeven kleine naties, door de **Vergadering** uit te kiezen, zullen tekens om beurten zitting hebben in de Raad en daarin een theoretische meerderheid hebben. De Raad zou evenwel geen leger op kunnen roepen zonder de eenparige stem van de Grote Vier (De Chinezen zijn van oordeel, dat in een conflict betrokken partij niet mede zou mogen stemmen inzake de oplossing van het betrokken conflict; zij merkten op, dat het ontwerp geen regeling heeft getroffen voor het geval een van de Grote Vier soms zelf de aanvallende partij zou zijn — doch zij zullen waarschijnlijk niet teveel klemtoon hierop leggen). De Kleine Naties, die naar alle waarschijnlijkheid het eerst de beurt zullen hebben om in de Raad te zitten: Brazilië, Mexico, Noorwegen, Tsjechoslowakije, Iran."

De **Vergadering** zou bestaan uit de grote groep van vertegenwoordigers van alle grote en kleine vredelievende natiën. Evenals het Noordamerikaanse Huis van Afgevaardigden zou zij voorstellen bespreken, moties inleiden, aanbevelingen doen. Elke natie zou één stem hebben.

Het **Hof** van Internationale Justitie, bedoeld om geschillen te beslechten, zou een moderne versie zijn van een Wereldhof.

Gebieden, die van de As worden overgenomen, blijven in „beheer". met dien verstande, dat mensen die er wonen te zijner tijd tot een eigen bestuur zullen geraken. Dit schijnt een bewerking van het mandaatstelsel van het Verdrag van Versailles te zijn, doch thans zou de Raad in de plaats van de individuele naties, het toezicht oefenen.

Commissies zullen de handel, arbeid, blanke slaven, narcotica enz., bestuderen en het schema, reeds gemaakt door de Volkenbond, verder afwerken" (Time).

ZWARTE LIJSTEN ZULLEN WORDEN GEHANDHAAFD.

De Verenigde Staten en Groot Britannië hebben bekend gemaakt dat de handelsfirma's, die op de zwarte lijst staan wegens asgezindheid er na de ovewinning in Europa op zullen blijven staan als straf wegens het handeldrijven met de nazies en ook om te voorkomen, dat de nazie-leiders van deze firma's gelden zullen erlangen om uit Duitsland te ontsnappen.

De bekendmaking wordt beschouwd als een openbaring van de Geallieerde economische politiek met het doel een handelsvoordeel te geven aan zaken, die met de Geallieerde naties hebben samengewerkt in concurrentie met de andere, die ervan beschuldigd worden zich te hebben verrijkt ten bate van de as. De politiek zal vooral worden gevoeld in zulke landen als Spanje en Zweden, waar belangrijk handel gedreven werd met de as tot enkele maanden geleden, toen de onzijdige landen eindelijk gingen beseffen, dat Hitler niet meer kon hopen op een overwinning door onderhandeling.

In dit werelddeel zal deze politiek het meest worden gevoeld in Argentinië, dat zijn banden met Duitsland langer dan enig ander Amerikaans land handhaafde en op het ogenblik door Hull ervan beschuldigd wordt het hoofdkwartier te zijn van de fascistische verrichtingen in Amerika.

Een van de vijf redenen, die genoemd werden in de bekendmaking, was dat het behouden van de zwarte lijst een middel zal zijn voor de economische worging van Japan. Vele beperkingen zijn door Groot Britannië en de Verenigde Staten gelegd op de firma's, die op de zwarte lijst staan en waarschijnlijk zullen andere Geallieerde landen, zoals Frankrijk thans daaraan mede doen.

Tot de bepalingen behoort o.a., dat Noordamerikaanse en Britse firma's geen handel mogen drijven met een firma op de zwarte lijst en evenmin kan een dergelijke firma gelden verkrijgen uit de Verenigde Staten (Washington, (AP) 25.9).

CHURCHILL THUIS.

Churchill is van Québec thuis gekomen. Hij werd in Londen aan het Euston-station verwelkomd door enkele ministers. De Premier zag er opgewekt en gezond uit. Hij stapte tegelijk met zijn vrouw uit en beiden werden gekust door de dochters, mejuffrouw Marie Churchill en Mevrouw Duncan Sandys. De menigte, die bij het station stond, juichte, toen het gezelschap afreed naar Downingstreet (Londen, (AP) 26.9).

MANTSJOERIJE AANGEVALLEN.

Volgens de radio van Tokio hebben Noordamerikaanse Superforten tweemaal een aanval gedaan op het gebied van belangrijke oorlogsindustrieën in Mantsjoerije. De nijverheidsstad Ansjan werd aangevallen, althans „dat werd beproefd", zegt de Tokiose radio. Ansjan is in grootte de tweede staalstad van het Japanse rijk. De radio van Tokio merkte erbij op, dat Japanse vliegtuigen gereed waren om de aanvallers op te vangen en een heftig gevecht aan te doen (Londen, (AP) 26.9).

BISSCHOPPELIJK PALEIS EN SEMINARIE VERWOEST.

Berichten, die door het Vaticaan ontvangen worden uit Boedapest, delen mede, dat het Bisschoppelijk Paleis en de Seminarie te Szatmar in Hongarije verwoest werden en alle Priesters in de Bisschoppelijke kantoren gedood werden bij een luchtaanval, die practisch de stad wegvaagde.

De Bisschop was afwezig ten tijde van de aanval (Vaticaanstad, (AP) 25.9).

APOSTOLISCHE NUNTIUS IN PARIJS AANGEKOMEN.

De radio van Parijs zeide, dat Monseigneur Valerio Valeri, de Apostolische Nuntius bij Vichy, en verschillende leden van zijn staf per automobiel te Parijs zijn aangekomen. Maandag werd uit Vaticaanstad gemeld, dat Zijne Heiligheid de Paus zeer bezorgd was, omdat Hij geen nieuws van Monseigneur Valeri ontving sedert kort vóór de bevrijding van Parijs (New York, (AP) 26.9).

WIELRENNERS AANGEKOMEN.

De wielrenners Lionel Lewis van Brits Guyana, Darlington Barrow van Barbados, George Terry van Trinidad en de Venezolanen Julio Cesar Leon, Hector Alvarado, Victor Fernandez en Luis Rodriguez zijn op Curaçao aangekomen om deel te nemen aan de interlandenwedstrijden op 30 September en 1 October aanstaande. De wedstrijden zullen gehouden worden in het Rifstadion.

Een Noordamerikaanse tank rolt door een opening in de tank versperringen van de Siegfriedlinie nabij Aken in Duitsland.

De ontbinding van de komintern.

In „The Tablet" schreef Paul Hunter een belangwekkend artikel over de ontbinding van de Komintern, van welk artikel wij de hoofdinhoud hier laten volgen.

Een goed jaar geleden verkondigden de nieuwsbladen in grote letters het nieuws aan de wereld dat de Derde Internationale ontbonden was. Het is wel kenmerkend, dat de ontbinding „voorgesteld" (niet bevolen) was door het Praesidium van het Uitvoerend Comité van de Communistische Internationale.

De reactie die het nieuws wekte was verschillend. Sommigen stonden er optimistisch, anderen pessimistisch tegenover. De „New York Times" schreef naar aanleiding van Stalins brief aan den correspondent van Reuter, Harold King, waarin hij verklaarde waarom men tot ontbinding was overgegaan: „Premier Joseph Stalins verklaring maakt voorgoed een einde aan de beweringen van de As- propaganda, aan leugens van de Hitlerieten dat Moskou zich wil mengen in het leven van andere landen en ze tot het bolsjewisme wil brengen.

Daar men toch zal moeten aannemen, dat Ruslands sterke man werkelijk meent wat hij zegt, zal de verklaring van Stalin de andere naties tot waarborg strekken dat onder zijn leiding de Sovjet Unie en de Communisten de politieke en godsdienstige meningen in ieder land zullen eerbiedigen."

Dit bericht had de „New York Times" van zijn correspondent in Moskou ontvangen, maar de meer nuchtere redactie voegde eraan toe „dat de uiteindelijke waarde van deze daad afhankelijk zal zijn van de practische resultaten die erdoor bereikt zullen worden."

Het blad noemde enkele daden waaruit men zou kunnen afleiden dat het Stalin menens was, zoals bijvoorbeeld de opheffing van de Unie van Poolse Patriotten, onder leiding van de vrouw van een assistent-commissaris van Buitenlandse Zaken.

Voorts het ophouden door Moskou van hulp te verlenen aan de Joegoslavische Partijgenoten en zodoende de Joegoslavische eenheid onder de wettige regering te erkennen, en tenslotte dat de Franse Communisten afzien van hun pogingen om aan de macht te komen.

Maar wat zien we? Nu, een goed jaar na de opheffing van de Komintern zien we dat de Poolse patriotten actiever zijn dan ooit tevoren, dat Stalin openlijk met de Joegoslavische Communisten overal in Europa om de macht kuipen.

Komintern activiteiten in Noord-Amerika.

Toen de Verenigde Staten in 1933 de Sovjet Unie erkenden, beloofde de Commissaris van Buitenlandse Zaken Litvinoff aan President Roosevelt, „dat een einde gemaakt zou worden aan de actie van allen, die in regeringsdienst waren en van alle regeringsinstellingen, of die instellingen, welke onder haar rechtstreeks of indirect toezicht staan." Dit betekende dus, dat de Verenigde Staten vrij zouden zijn van alle Komintern agitatie.

De Communistische Partij besloot in 1940 (wel wat laat) om zich van de Komintern af te scheiden. Maar zij deed dit alleen maar met het doel om den President te kunnen belasteren, het Witte Huis te kunnen beschuldigen en de oorlog voor imperialistisch uit te kunnen krijten zonder dat men Moskou rechtstreeks van deze handelingen zou kunnen beschuldigen.

Men moest wel erg naief zijn om van deze ontbinding alle heil te verwachten. Een bekende persoonlijkheid sloeg de spijker op de kop, toen hij opmerkte: „Stalin heeft twee „buitenlandse politieken".

„Hij voert zijn buitenlandse politiek door middel van twee kanalen, en wel door middel van zijn diplomaten en door middel van zijn geheime agenten, die in het uitvoerend comité zitten van iedere buitenlandse communistische partij."

Stalins „Ontwikkeling van het Leninisme", is even uitdrukkelijk als „Mein Kampf". Hij verklaart daarin, dat de overwinning van zijn régime in Rusland niet voldoende is, maar dat zij een voorbereiding is op dergelijke overwinningen in andere landen. De revolutie ,waarvan hij het hoofd was in Rusland, was een „inleiding tot de wereldrevolutie". Tot aan 1939 waren meer dan 4.000.000 exemplaren van Stalins boek in Rusland verspreid. Het is in alle belangrijke talen vertaald en dient den communistischen partijen tot handleiding.

In zijn hart heeft Stalin geen afstand gedaan van de gedachte aan een wereldrevolutie.

Wel leggen de Geallieerde staatslieden de nadruk op gebeurtenissen, zoals bijvoorbeeld de op 1 Januari 1942 te Washington uitgegeven „gezamenlijke verklaring" van de Verenigde Volken, waarbij ook Rusland uitdrukkelijk de Atlantische Brief aanvaardde.

Of op de verklaring van 26 Mei 1942 van Commissaris voor Buitenlandse Zaken Molotov bij het tekenen van het Engels — Russisch verdrag: „De Sovjet Unie en Groot Britannië leggen er de nadruk op, dat zij geen uitbreiding van hun gebied zoeken en dat zij zich niet zullen mengen in de inwendige aangelegenheden van andere Staten; zij hernieuwen weer hun vriendschappelijke politiek jegens alle vredelievende volken en wijzen terzelfdertijd op de fundamentele verschillen tussen hun politiek en die van het agressieve Hitlerse Duitsland."

De keerzijde van de medaille.

Waarom hoort men nooit eens iemand verwijzen naar de onheilspellende verloochening van de Atlantische Brief door de woorden van een Constantijn Oumansky, Sovjet gezant in Mexico, waarbij hij brutaalweg verklaart, dat Rusland vastbesloten is om dat gedeelte van het Poolse grondgebied te behouden, welke het kreeg op grond van de Russisch-Duitse overeenkomst van 28 September 1939? En deze „stille wenk", dat Rusland in ieder geval zal doen zoals het belieft, werd gegeven nog geen drie weken nadat te Moskou „Grote Vier" hun „verklaring" hadden gegeven.

Op 22 December 1939 sprak Stalin tot het Russische volk ter gelegenheid van zijn verjaardag: „Mijn kameraden, twijfelt er niet aan, dat ik bereid ben om al mijn krachten en middelen aan te wenden en indien nodig elke druppel van mijn bloed om de zaak van de arbeidende klasse, de proletarische revolutie en het wereldcommunisme op te offeren."

Men begrijpt wel, dat iemand, die dit zegt, niet gauw de idee van wereld-revolutie terzijde zal zetten, ook al beweert hij het tegendeel.

Er zijn maar weinige schrijvers over Rusland en zijn communisme die zo nauwkeurig de wereldplannen van de Sovjets beschrijven als David J. Dallin, schrijver van „The Russian Enigma". In zijn jongste boek: „Russia and Post War Europe", vertelt hij ons waarom Rusland de democratie in Italië, Joegoslavië, Frankrijk en Duitsland steunt; hij schrijft: **„Voor Rusland bestaat de grootste waarde van de democratie in het feit, dat zij biezondere gelegenheid biedt voor het ongehinderd opbouwen van een communistische partij, voor communistische activiteiten en een communistische pers en congressen. Want de hoofdpunten van het communistische program kunnen pas uitgevoerd worden als het sterke fundament van een partij gelegd is."**

Dit is Dallas' zeer aannemelijke verklaring tegenover degenen, die beweren, dat de ondersteuning en bevordering van de democratie door Rusland in de landen van Europa tekenen zijn, dat Stalin van de wereld-revolutie heeft afgezien.

Opmerkelijk is het wel, dat de Sovjet Unie nooit een Europees land heeft gebombardeerd, zelfs niet Duitsland. Het weigerde zelfs aan de Geallieerden luchtbases te geven van waaruit zij gemakkelijk op de Roemeense olievelden te Ploesti zouden hebben kunnen toeslaan.

Na de oorlog zal Rusland aan Duitsland, Oostenrijk, Italië en Frankrijk kunnen vertellen, dat zij de bombardementen op hun landen te danken hebben aan Groot Britannië en de Verenigde Staten.

De Sovjet regering volgt nu een politiek van samenwerking met de Westerse mogendheden totdat het, wat het noemt, „veilige grenzen" heeft, maar als dit middel mislukt, heeft het nog een ander in voorraad en dat is de samenwerking met een communistisch Duitsland of met ieder ander Communistisch land in Europa.

Toen Rusland aan Patriarch Sergius en de Orthodoxe Kerk enige vrijheid geschonken had, waren er velen, die zich daarin verheugden. De Anglicaanse aartsbisschop van Kantelberg zeide, dat „de erkenning van de godsdienst in Rusland op godsdienstige gebied even veelbetekenend was al de, ontbinding van de Komintern op politiek gebied."

Al spoedig wezen de eerste officiële handelingen van den Patriarch uit wat het eigenlijke doel van het herstel van de Orthodoxe Kerk is geweest. De taak, die hem wachtte, was overweldigend. Hij kwam als Patriarch over een land van 170.000.000 mensen te staan, die 25 jaar lang niets anders hadden medegemaakt dan aanvallen op de godsdienst van officiële zijde. Maar hij liet deze taak terzijde liggen en in plaats daarvan riep hij om een tweede front en viel hij het gezag van Christus' plaatsbekleder, den Paus, aan.

Ook de Anglicaanse Aartsbisschop van York was de prooi van Stalins bedrog toen hij, na zijn officieel bezoek aan de Sovjet Unie, verklaarde, dat „anti-godsdienstige propaganda voorgoed voorbij is in Rusland". Stalin en parade-president Kalinin waren intussen hun verklaring van vier maanden terug al vergeten. **„De godsdienst", had Kalinin gezegd", is een bedriegelijke en misleidende instelling, en wij vechten er tegen door middel van de opvoeding."**

De sluwe Stalin laat Sergius en den Aartsbisschop van York aan de wereld vertellen, dat godsdienstvervolgingen in Rusland niet meer bestaan, en slechts enkele jaren geleden zeide hij nog: „De oorlog tegen de godsdienst is voor de Sovjet regering niet een voorbijgaand, maar een blijvend iets."

Wat geeft het wanneer men oude mensen naar de kerk laat gaan en de kinderen niet laat opvoeden in de traditie van hun ouders? Uit Rusland is nog geen woord vernomen over het herstel van de confessionele scholen.

Nog geen drie jaar geleden zeide President Roosevelt, toen hij het nationaal-socialisme nog eens weer veroordeelde, dat hij geen slechter iets kon vinden waarmede hij dit stelsel kon vergelijken dan het communisme. „De nazies zijn even slecht in het ontkennen van God als de communisten."

Nu lopen wij gevaar ditzelfde stelsel te aanvaarden onder het mom van een militaire alliantie. Het is een van onze duurste plichten in deze tijd op dit gevaar te wijzen.

Paus Pius XI wees op het verschil tussen anti-Russisch en anti-communistisch in zijn encycliek: „Het Atheïstische Communisme", waarin Hij zegt: „Voor hen (het Russische volk) koesteren wij de warmste vaderlijke genegenheid. Wij zijn ons wel bewust, dat niet weinigen van hen onder het juk zuchten, hun opgelegd door mensen, aan wie voor het grootste deel de belangen van het land vreemd zijn. Wij weten ook, dat velen misleid zijn door middel van bedriegelijke voorspiegelingen. Wij veroordelen echter alleen het stelsel en zijn ontwerpers en aanhangers."

Generaal George C. Marshall, Admiraal William D. Leahy, President Roosevelt en Premier Churchill (links naar rechts) tijdens een bijeenkomst van de staf op de conferentie van Québec. Heden wordt gemeld, dat Churchill in Londen is teruggekeerd.

SNELSCHAAK-KAMPIOENSCHAP VAN CURAÇAO.

De uitslag van de jl. Donderdag gespeelde finale dezer wedstrijden is als volgt:

1) en 2) C. F. van Tongerloo 6 punten; 1) en 2) S. Zonenschain 6 punten; 3) Dr. S. Groen 5 punten; 4) E. Schob 3½ punten; 5) S. Wiznitzer 3 punten; 6) A. Luyando 2½ punt; 7) E. M. Berend 1 punt; 8) I. B. Meit 1 punt.

Onder grote spanning werden hierna 2 beslissingspartijen tussen de Heren Van Tongerloo en Zonenchain gespeeld, die na felle strijd beiden in remise eindigden.

As. Donderdag om 19 uur zullen deze Heren opnieuw een beslissingwedstrijd van 4 partijen om de kampioenstitel spelen.

Na afloop richtte de voorzitter van de S.V. „Dr. Max Euwe", de Heer C. W. Euwe, een woord van dank tot de deelnemers en organisatoren van deze zeer geslaagde wedstrijden. Een speciaal woord van dank kwam den Heer G. D. C. de Leon toe, die als voornaamste prijs voor deze wedstrijd een schitterend schaakspel beschikbaar had gesteld.

In totaal werden op de 3 wedstrijdavonden 202 partijen gespeeld. De finalisten Berend en Meit, die zich vanuit de voorwedstrijden omhoog werkten, speelden ieder in totaal 20 partijen.

„KETTY JOKT NOOIT".

Donderdag, 28 September om 20 uur zal „Inter Nos" weder een toneelopvoering geven in de club „San Tarcisio". Het stuk „Ketty jok nooit" zal zeker weder een succes worden.

— **Felle tegenaanvallen** hebben de opmars van het vijfde en het achtste leger voorbij de gebroken Gotische linie vertraagd, doch de Geallieerde strijdkrachten meldden enkele winsten en brachden den vijand uiterst hevige verliezen toe.

— **Radio-Parijs** zeide, dat de troepen van het Britse tweede leger de onmiddellijke toegangswegen naar Doorn bereikt hebben in hun Noordwaartse opmars om het Westeijk deel van Nederland af te snijden.

— **Het Duitse** nieuwsagenschap Transocean zeide, dat de omsingelde Britse 1e divisie luchttroepen nog grimmig vecht tegen de Duitse aanvallen in het gebied van Arnhem.

— **De Unie** van Poolse vaderlanders maakte bekend, dat 282 Sovjet-vliegtuigen in de nacht van 13 September 300 ton voedsel en een grote hoeveelheid patronen en granaten geworpen hebben voor de Polen, die in Warszawa vechten.

— **Churchill** werd hartelijk toegejuicht toen hij hedenmorgen na zijn terugkeer in Londen in het Lagerhuis verscheen. Eden maakte namens hem bekend, dat hij Donderdag zal spreken bij het begin van een tweedaags debat waarbij mogelijk de houding van Groo Britannië zal worden bekend gemaakt ten aanzien van de vraag wat met Duitsland moet worden gedaan na de oorlog. Er werden evenwel enkele vragen aan Churchill gesteld, welke hij kort beantwoordde. Churchill maakte van deze gelegenheid gebruik om hulde te betuigen aan de dappere Poolse vaderlanders, die in Warszawa vechten.

Buitenland.

CRITIEK OP DE SPAANSE REGERING.

De radio van Moskou zeide, dat de Spaanse regering met de nazies samenwerkt en agents-provocateurs naar Amerikaanse en Europese landen zendt als voorbereiding voor na-oorlogse intrigues tegen de vrede.

De radio zeide, dat volgens Hannen Swaffer, den correspondent van de Londense „Daily Herald", de nazies die in Spanje arriveren, Spaanse namen en Spaanse paspoorten krijgen alvorens zij verder reizen naar Argentinië.

„De Spaanse regering en de falangistische partij hebben een belangrijk aandeel gekregen in de Duitse plannen voor de toekomst van het fascisme", vervolgde de radio. „Reeds jarenlang werden ,agents-provocateurs' aangeworven in zekere Amerikaanse en Europese landen. Zij ontvingen een opleiding in speciale Duitse scholen waar biezondere aandacht werd gegeven aan Spaanse falangisten."

De Russische radio zeide, dat honderden falangisten naar Latijns Amerika werden gezonden en het Hitlerisme alzo Spanje gebruikt als basis voor zijn huidige en toekomstige actie. De radio haalde ook een artikel aan in de Londense ,Sunday Dispatch" waarin gezegd werd, dat „om de zes uren in Barcelona een Duits vliegtuig aankomt met 24 Duitsers aan boord." De radio zeide, dat de meeste Duitsers naar Argentinië gaan als industriëlen, en dat er ook personen bij zijn, die tevoren hun kapitaal op Argentijnse banken hebben laten overschrijven.

„Het grote verschil tussen Spanje en de andere landen in het nazie-plan is het feit, dat in Spanje de aanwerving van zulke Hitleristische agenten geschiedt door de heersende partij de Falange", aldus de radio. Hieraan werd toegevoegd, dat de „nazies die zich ervan bewust nog slecths enkele maanden te hunner beschikking te hebben ter voltooiïng van hun plannen in allerijls leiders naar het buitenland zenden, die de verrichtingen der geoefende agenten zullen leiden en hun van geld zullen voorzien" (New oYrk, (AP) 25.9).

VLIEGTUIG VERLOREN.

De Havana Clipper, welke Zaterdag op weg was naar Vera Cruz, is met 23 passagiers verdwenen in een storm. Verschillende Mexicaanse legervliegtuigen en particuliere toestellen zijn ernaar op zoek.

In verband hiermede heeft de verkozen President van Cuba, Dr. Grau San Martin, zijn voorgenomen reis naar Mexico uitgesteld, omdat het vliegtuig enkele journalisten vervoerde, met wien hij zeer bevriend was (Havana, (AP) 25.9).

DE SCHUTTERS GAAN DE ISLA BEWAKEN.

Naar verluidt is het de bedoeling, dat met ingang van 1 October de schutters de bewaking van de Isla, thans in handen van onze bondgenoten, zullen overnemen. De bevoegde militaire autoriteit kon hiervan nog geen bevestiging geven, aangezien de besprekingen dienaangaande nog niet beëindigd zijn.

A.M.C. NAAR SURINAME.

De Algemeen Militair Commandant van Curaçao, Carel J. baron van Asbeck, heeft zich naar Suriname begeven en zal aldaar ongeveer een week verblijven.

ONS KONINKRIJK

DE STRIJD IN NEDERLAND.

Uit het Hoofdkwartier wordt gemeld:

De vijand oefent nog steeds ruk op de beide flanken van de bevoorradingslijnen, ten Zuiden van Arnhem, maar een verandering in de algemene toestand is niet ingetreden. Zo nu en dan slagen de Duitsers er in de toevoerlijn door te snijden, maar door tegenaanvallen worden zij weer teruggedreven en al hun pogingen hebben geen resultaat van blijvende aard gehad.

De vijandelijke troepen, die de bevoorradingslijn aanvallen, zijn over het algemeen gering in aantal; indien de Duitsers een krachtige aanval willen doen, moeten zij te veel troepen aan andere gedeelten van het front onttrekken, waar zij ook zeer nodig zijn. Daarbij komt, dat de vele rivieren, die de vooruitgang van de Geallieerden belemmeren, ook de bewegingen van de Duitsers vertragen. Daartegenover staat, dat de Geallieerden gemakkelijk reserves van uit het Zuiden kunnen aanbrengen. De toestand is dus niet critiek en de toevoer naar Nijmegen is nog geen ogenblik ernstig bedreigd geworden. Wel hebben de Duitsers troepen, die van de Zeeuwse en Zuidhollandse eilanden kwamen laten deelnemen aan de gevechten, die tegen de Westelijke flank van de Geallieerde speerpunt worden gevoerd.

Uit het Hoofdkwartier wordt gemeld, dat Britse en Nederlandse Mitchells en Franse escadrilles aanvallen gedaan hebben op de Duitse artillerie-stellingen en versterkingen in het gebied van Arnhem. Maandag werd een versterkte fabriek getroffen. De vliegers moesten door een dichte bewolking hun doelen zoeken, maar men neemt aan, dat de aanval geslaagd is. Fockewulfs 119 trachtten in te grijpen en ook de Duitse luchtafweer schoot op de Geallieerde vliegers (Aneta).

DE PRINSES BEZOEKT DE VLOOT.

Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana heeft Maandag een bezoek gebracht aan het Nederlandse vliegescadrille van de Vloot, dat zijn basis in Engeland heeft. De Prinses onderhield zich op ongedwongen wijze met de leden er van en gebruikte het middagmaal met de vliegers. 's Namiddags bezocht de Prinses de gewonde vliegers.

AANVAL OP DEN HELDER.

Het grootste aantal Beaufighters, dat ooit aan een aanval op de scheepvaart deelnam, viel 20 schepen aan in de haven van Den Helder. Meer dan 70 Beaufighters, geëscorteerd door Mustangs, vielen, ondanks een hevig luchtafweervuur, aan van geringe hoogte. Zij schoten raketten en torpedo's af op de schepen. Tien schepen werden brandend achtergelaten. Doelen aan de kust werden ook getroffen. O.m. is een munitie- opslagplaats in de lucht gevlogen (Aneta).

BERECHTING VAN OORLOGSMISDADIGERS.

Hare Majesteit Koningin Wilhelmina tekende een Koninklijk Besluit, waarbij rechtbanken opgericht worden, die personen moeten berechten, die op de een of andere wijze tegen het landsbelang hebben gehandeld tijdens de bezetting.

Zijne Excellentie Mr. G. J. van Heuven Goedhart, Minister van Justitie, deelde dit besluit via Radio-Oranje mede aan het Nederlandse volk. Het nieuwe Koninklijk Besluit maakt deel uit van een reeks Besluiten, die een spoedige berechting van oorlogsmisdadigers ten doel hebben, wanneer Nederland eenmaal bevrijd is. De hier bedoelde rechtbanken dienen alleen voor die gevallen, waarbij de beschuldigden van geen zware misdrijven beticht worden. De speciale rechtbanken voor de ernstige gevallen, waarbij de doodstraf geëist kan worden, zijn reeds enige tijd geleden opgericht. Door de hogerbedoelde rechtbanken kunnen drie soorten straffen opgelegd worden, nl. gevangenisstraf van ten hoogste 10 jaren, vervallen verklaring van de burgerrechten en verbeurd verklaring van goederen. Als voorzitter der rechtbank zal een rechtskundige optreden, bijgestaan door twee burgers als leden.

NEDERLANDS — FRANSE SAMENWERKING.

Luitenant-Generaal Joseph Pierre Koenig, leider van de Franse binnenlandse strijdkrachten, verklaarde Maandag, dat er samenwerking was tussen de Franse en de Nederlandse ondergrond, evenals met de verzetbewegingen van andere landen. De Franse ondergrond stond ook in verbinding met buitenlandse arbeiders, die door de Duitsers naar Frankrijk gevoerd waren (Aneta).

„TE WAPEN, LANDVERRADERS!"

Heinrich Himmler heeft in zijn hoedanigheid van leider van de S.S. de Nederlandse N.S.B.-ers onder de wapenen geroepen. Het Duitse Transocean agentschap berichtte uit 's Gravenhage, dat Himmler verklaarde overtuigd te zijn, dat alle mannen, die in de militaire leeftijd vallen, zich bewust zullen zijn van hun plicht en dat zij direct gevolg zullen geven aan de oproep en zich onder de Duitse vlag scharen. Hij zeide ook er in toegestemd te hebben, dat een afzonderlijke Nederlandse brigade wierd gevormd om de dapperheid van de Landwacht te erkennen, die zo moedig strijd heeft geleverd tegen de Britten op Nederlands grondgebied.

VAN STAVEREN LEEFT.

De familie van vice-admiraal J.J. van Staveren, de laatste bevelhebber van de Vloot in Nederlands Indië, heeft na twee en een half jaar voor het eerst bericht van hem ontvangen. Vice Admiraal van Staveren is in een Japans krijgsgevangenenkamp in Maiakka opgesloten. Van Staveren kreeg op 4 Maart 1942 het bevel over de Nederlandse vloot. Twee dagen later werd hij vermist. Mevrouw van Staveren, die te Washington woont, heeft juist van het hoofdkwartier van de Nederlandse vloot bericht ontvangen, dat haar echtgenoot gevangene is. (Aneta).

NEDERLANDERS WORDEN IN RUSLAND BEVRIJD.

De R.V.D. begrijpt, dat Rusland het te druk had voor onzen Ambassadeur.

De Regerings Voorlichtings Dienst deelt mede:

Uit bevoegde bron in Nederlandse regerings kringen vernemt de Regerings Voorlichtings Dienst, dat uit de jongste tijd ontvangen rapporten is gebleken, dat een aanzienlijk aantal Nederlanders naar Oost Europa wordt ontvoerd. Tengevolge van de snelle opmars der Russen was er grote mogelijkheid dat deze Nederlanders door de Russen zouden bevrijd worden en de Nederlandse regering heeft dan ook onmiddellijk stappen genomen om deze slachtoffers van het Duitse schrikbewind bij te staan. De stappen bij de Russische regering werden gedaan door den Nederlandsen Ambassadeur te Moskou. Gevraagd werd om Rode kruis en repatrie-tie-commissie afgevaardigden naar het Russische front te laten zenden, teneinde deze Nederlanders bij te staan en hun terugkeer voor te bereiden. Aan de Zweedse regering werd gevraagd om de Nederlanders in dit land toe te laten zodra de verbinding tussen Rusland en Zweden zodanig was dat evacuatie van Nederlanders over Zweden practisch mogelijk bleek. De Zweedse regering stemde hiermede in.

Het valt niet te verwondren, dat Rusland niet onmiddellijk gevolg gaf aan de stappen van den Ambassadeur, daar de geweldige inspanning aan het front in de allereerste plaats de aandacht vraagt van de Russische regering.

Begin 1944 was er trouwens ook nog geen sprake van een verbinding tussen Rusland en Zweden en evacuatie naar dit land kon dus niet in overweging worden genomen.

Buitendien bleek dat er slechts een zeer klein aantal Nederlanders achter het Russische front was. De vijand schijnt het er nl. op aan te leggen zoveel mogelijk onze landgenoten mede te voeren. De regering heeft evenwel herhaaldelijk bij de Russische regering er op aangedrongen om een oog te blijven houden op onze landgenoten te meer, daar bij de snele opmars der Russen waschijnlijk steeds meer Nederlanders zullen bevrijd worden; ook is er een steeds grotere kans op een verbinding tussen Zweden en Rusland. De Nederlandse regering heeft dan ook het zenden van een missie in overweging. (Aneta).

„HET PAROOL" THANS BOVENGRONDS.

Maandag ontving het Aneta-bureau te Londen het eerste nummer van het nu openlijk verschenen „Parool" het vroegere sluikblad dat te Eindhoven na de bevrijding als eerste nu vrij verschijnend sluikblad gedrukt wordt. In het blad staat een artikel waarin de geallieerden bedankt worden.

Ook staat er een reeks fotos in van de Koninklijke Familie en een reeks artikelen geput uit nieuwsuitzendingen van de geallieerden. Het blad was gedrukt xop één vel papier en draagt het nummer 71. De andere 70 nummers zijn als sluikblad verschenen. De drukker van Lieshout verklaarde, dat het blad vooral in het zuiden van Nederland verspreid werd. Honderd duizenden nummers zijn hier verschenen.

Daar vele leden van de redactie nog in bezet gebied zijn heeft de drukker een beroep gedaan op de vooraanstaande Eindhovenaars om bijdragen te zenden en de verschijning van een nieuw nummer te bespoedigen. Het pas verschenen nummer schrijft o.m.:

Aan U allen, Engelsen en Amerikanen, Fransen, Canadezen en Polen en allen die mee geholpen hebben om de Duitsers te verdrijven uit ons land, zenden wij deze boodschap. En ook aan de uwen, die thuis zijn achter gebleven, aan uw vrouwen en uw fabrieksarbeiders en allen die daar ginds ook meegeholpen hebben an het verkrijgen van de overwinning. Wij danken u lijlen uit de grond van ons hart.

TOESPRAAK VAN MINISTER BOUGER.

Zijne Ecellentie Jacob A. W. Burger, minister van Binnenlandse Zaken, hield de volgende toespraak voor Radio Oranje:

Ik richt hierbij speciaal het woord tot den burgemeester van Maastricht Jhr. W. Michiels van Kessenich.

Mijnheer de Burgemeester, Van de weinige minuten die mij toegestaan zijn, wil ik een paar seconden gebruiken om uitdrukking te geven aan mijn grote vreugde dat U in staat geweest bent Uw vroegere functie weer op nemen, aangezien de terugkeer tot Uw post een van de instructies was, door mij aan het Militair gezag gegeven.

Uw stad was een van de eerste, die in 1940 door de Duitsers bezet werd, het is een van de eerste die haar vrijheid weer terugkrijgt.

Mooi Maastricht, deze historische vesting aan de Maas, is in deze dagen geen moment uit onze gedachten. Wij delen Uw vreugde en die van al Uw trouwe ingezetenen. Ik verzoek U, Mijnheer de Burgemeester, Uw ambt weer op te nemen. Ik begrijp volkomen dat er vele administratieve moeilijkheden zullen optreden in de bevrijde gebieden.

Instructies zullen U intussen bereikt hebben via het Militair Gezag, of zullen U zeer binnenkort bereiken.

Ik moge hierbij herinneren aan mijn instructies, omgeroepen op 6 September jl., via Radio Oranje wat betreft de machtiging aan loyale ambtenaren en ik machtig U hierbij om alle dringende maatregelen te nemen, waarvoor geen ruggespraak kan worden afgewacht.

Het spreek van zelf dat al deze maatregeen een tijdelijk karakter dragen, zodat zij onmiddellijk gewijzigd kunnen worden zodra zij zouden blijken af te wijken van de algemeen geldende voorschriften.

Het Burgerlijk gezag moet onmiddellijk in deze geest hersteld worden.

De vroegere burgemeester van Maastricht en de commissaris voor de provincie Limburg die door de Duitsers benoemd waren, zijn per 13 September 1944 ontslagen, krachtens de „zuiverings maatregelen".

Ik verzoek U mijn gelukwensen te willen overbrengen aan de gemeente Eysden.

De vereniging van de gemeenten Esden en Ners zal tijdelijk van kracht blijven. Ners zal voorlopig onder de gemeente Eysden blijven. In het biezonder vraag ik uw aandacht voor zaken in verband staande met de pers. Mijn instructies van 9 September zijn u bekend. Onder andere hielden deze instructies in, dat alle nieuwsbladen, met uitzondering van de sluikpers, onmiddellijk moeten worden geschorst, zodra een gebied bevrijd is.

Zonder twijfel zullen geïnteresseerden, zoals directeuren en uitgevers van couranten, alsmede leden van het vroegere bestuur, trachten hun invloed te doen gelden te hunnen gunste bij de toepassing van dit Koninklijk Besluit. Dit mag niet gebeuren. Behalve die gij als noodzakelijk beschouwt, mag er geen courant verschijnen, die niet door mij of door het Militair Gezag geautoriseerd is. De noodzakelijke machinerieën en materialen kunnen gevorderd worden.

Alle nieuwsbladen, die, in welke vorh of onder welke naam ook, verschenen zijn met toestemming van de bezettingsautoriteiten, na 1 Januari 1943, zullen beoordeeld worden door een perscommissie, bestaande uit 7 leden. De samenstelling van de commissie is mij bekend, maar om veiligheidsredenen kan ik deze nog niet bekend maken.

Ik ben er evenwel van overtuigd, dat alle Nederlanders het met mij eens zullen zijn als zij de namen vernemen, dat deze lieden competent zijn en het recht hebben een oordeel uit te spreken over de pers tijdens de bezetting. Dit perscomité zal zo onafhankelijk mogelijk te werk gaan van de regering, zodat het principe van een vrije pers gehandhaafd zal blijven. Zowel Directeuren van kranten als journalisten zullen in dit comité zitting hebben. Zij zullen geen bepaalde belangen vertegenwoordigen, doch slechts de vertegenwoordigers zijn van het Nederlandse volk, voor wie zij hun leven gewaagd hebben.

Mijnheer de burgemeester, ik eindig nu. Uw stad zal deze bewogen dagen doorleven in een geest, die dit historische moment waardig is. Wij weten, dat wij met elkaar verenigd zijn. Tot ziens, zeer binnenkort."

HET NATIONALE HULPFONDS.

Hare Majesteit Koningin Wilhelmina, die reeds zo goed als Haar geheel Staatsinkomen geschonken heeft aan behoeftige Nederlanders, schonk nu weer 500.000 G. tot steun aan de oorlogsslachtoffers van het Koninkrijk. Dit werd Zondagavond bekend gemaakt over Radio-Oranje.

Dit geld zal gestort worden in het Nationaal Hulpfonds, dat, zodra Nederland bevrijd is, ingesteld zal worden. Onmiddellijk na de terugkeer kan de toestand in zijn geheel worden beoordeeld en kunnen de nodige maatregelen worden getroffen om hulp te bieden.

In de boodschap van Radio-Oranje werd verklaard, dat het de Koningin zeer had getroffen dat nu reeds in Nederland maatregelen waren getroffen om hulp te bieden aan de gezinnen van degenen, die hun leven verloren hebben in de strijd om de vrijheid. Dit toont, dat het Nederlandse volk zijn prachtige traditie van onderlinge hulp wil handhaven. Wanneer het nationaal hulpfonds gesticht is, zal verdere samenwerking tussen de autoriteiten en degenen, die zich nu reeds aan die taak wijden, gezocht worden.

Curaçaose Begroting 1944.

Aan de „Nota naar aanleiding van het Eindverslag" ontlenen wij het volgende:

Met belangstelling nam de Gouverneur kennis van de beschouwingen, ontwikkeld in het Eindverslag.

Het zal hem een vreugde zijn, de decentralisatie zo spoedig als mogelijk te zien ingevoerd. De stremming in het verkeer met Londen heeft echter zo storend gewerkt, dat het Opperbestuur eerst sinds kort het ontwerp der Commissie Oppenheim heeft ontvangen en daarop nog slechts aanvankelijk zeer summier adviseerde. Mochten echter geen opmerkingen, de grondslagen van het ontwerp rakende, binnenkomen, dan kan hier voortgevaren. Daarbij moet uiteraard bedacht, dat de Gouverneur de adviezen over de materie nog moet bestuderen en dat dan het ontwerp de Raad van Bestuur nog moet passeren.

Het doet den Gouverneur genoegen, dat de financiële plannen dezerzijds waardering vonden. Hij zal gaarne de personeelslast verlichten, maar heeft tot dusverre nog niet gezien, waar dit, met name in de civiele takken van dienst, mogelijk is. Integendeel, bepaalde mede door de Staten gewenste maatregelen, zullen meer personeel eisen. Bepaalde vitale onderdelen van dienst — met name de Afdelingen Gouvernements-Secretarie, Parket en Financiën — moeten beslist geacht worden onderbezet te zijn.

Waarop de in het Eindverslag aan het woord zijnde leden de overtuiging steunen, dat de inkomsten zullen teruglopen, is de Gouverneur niet bekend; hij weet daarvan niets en heeft daaromtrent ook geen enkele wetenschappelijke zekerheid. Maar zijn nuchtere mening is, dat, als de inkomsten teruglopen, de uitgaven die richting zullen moeten volgen.

De Gouverneur heeft geen bezwaar tegen de voorgestelde reservering; ofschoon hij op dit punt een ietwat sceptisch oordeel heeft, neemt hij aan, dat sommiger psyche blijkbaar rust vindt in zulke reserveringen. De ervaring heeft echter in het verleden óók in Nederland bewezen, dat die rust niet volmaakt is en dat zulke reservefondsen steeds voorwerpen van financieel-politieke belangstelling — en niet steeds gezonde — zijn.

Fondsen met een bepaalde onmiddellijke doelstelling hebben echter wel de belangstelling van den Gouverneur. Een ontwerp-landsverordening tot wijziging van die tot instelling van een fonds ter bestrijding van biezondere uitgaven, zoals dezerzijds in de Memorie van Antwoord voorgesteld, is gereed.

Er is geen enkel bezwaar, de berechtiging van jeugdige misdadigers steeds aan den zelfden rechter op te dragen. Een man van tact en liefde voor dat onderdeel der rechtsbedeling zal vruchtbaar werk kunnen verrichten. Intussen is het eerst nodig een landsopvoedingsgesticht en voor de bouw daarvan is helaas de geschikte plaats nog niet gevonden. Weshalve de op deze begroting uitgetrokken gelden worden overgebracht naar de begroting 1945, daar dan hopelijk de bouw kan plaats vinden.

In verband met de door enige leden gemaakte opmerking inzake de reorganisatie der politie zij vermeld, dat dit niet alleen een zaak van kosten is. De Gouverneur wilde uitdrukken, dat hij, alvorens tot een werkelijk ingrijpende reorganisatie over te gaan (waarvoor hij met de Staten redenen aanwezig ziet) gaarne over een deskundig oordeel en, voor zover nodig, over nieuwe, vervangende krachten uit Nederland beschikt.

Dat de taak van het Corps Militaire Politietroepen zuiver politieel zou zijn, kan de Gouverneur slechts beamen, in zoverre het uiteraard bij het defensie-apparaat kan — en ten dele ook werd en wordt — ingeschakeld.

Ter versterking van de politie is in April van dit jaar een dertigtal schutters in opleiding genomen voor hulppolitie. Deze opleiding is thans beëindigd, zodat nu verbetering in de bestaande toestand mag worden verwacht.

Om veiligheidsredenen wordt een lijstje van gevraagde werkzaamheden van de politie ter griffie gedeponeerd ter vertrouwelijke inzage der leden.

Maximumsnelheden.

De motieven, welke geleid hebben tot het terugbrengen van de maximum-snelheid in het tweede en derde District van 50 km. op 20 km. zijn onverminderd van kracht. Na de invoering van vorenbedoelde wijziging is nogmaals aangedrongen op spaarzamer gebruik van autobanden. Er is geen bezwaar de maximum-snelheid in sommige delen van het Stadsdistrict van 30 km. op 40 km. te brengen.

Vroedvrouwenopleiding.

Zodra leerkrachten aanwezig zijn, zal de Gouverneur gaarne een vroedvrouwenopleiding ter hand nemen.

De Critiek op de Radio- en Telefoondienst.

De Gouverneur is overtuigd dat de critiek op de Landsradio- en Telefoondienst in haar algemeenheid niet geheel rechtvaardig is. Er zijn zeker tekorten, maar daarbij dient in overweging genomen: de snelle uitbreiding, het gebrek aan personeel, de schaarste aan materialen. Het monopolistisch karakter van het bedrijf overwint die moeilijkheden uiteraard ook niet zonder bezwaar. Het bestaan der Kabelmaatschappij mag niet vergeten; de aan haar verleende concessie zal te gelegener tijd onder ogen dienen gezien.

Intussen hebben de Staten gelegenheid gehad, den deskundigen Heer Ir. G. F. van Dissel te aanhoren. De Gouverneur gelooft dat diens rapport de bezwaren tegen de aanschaffing van het gevraagde materiaal hebben weerlegd en is van plan, zowel de administratie van het bedrijf, met name de boekhouding, op poten te zetten, alsmede bepaalde technische vraagstukken nu snel op te lossen. Hij is daarbij echter afhankelijk van toegezegde, nodig geachte hulp, die ook de andere, in het Verslag aangeroerde vraagstukken mede zou bestuderen.

Onvoorziene omstandigheden voorbehouden, kan de opening van de radiotelefonische verbinding met Aruba zeer spoedig worden tegemoet gezien.

Omtrent de telegramtarieven moge worden opgemerkt, dat achtereenvolgens de tarieven werden verlaagd naar de Bovenwindse Eilanden, Suriname, Verenigde Staten van Noord-Amerika en onlangs die met Centraal- en Zuid-Amerika. Ook werd een speciaal verlaagd tarief ingevoerd voor perstelegrammen in binnenlands verkeer.

Geen uitbreiding nieuwe aansluitingen.

Zowel de automatische centrale als het kabelnet laten geen uitbreiding met nieuwe aansluitingen toe. Met publieke telefoons zal echter rekening worden gehouden bij de uitvoering van het uitbreidingsplan. Ten aanzien van de publieke telefoon te St. Michielsbaai zij opgemerkt, dat de telefoon bij de militaire wacht aldaar sinds Juni jongstleden ten dienste staat van het publiek.

De Brug en het wachten.

Overtuigd van het ongerief, dat het landverkeer ondervindt door het geopend zijn der brug, is het personeel van het Havenkantoor nadrukkelijk geïnstrueerd, nauwlettend toe te zien, dat dit ongerief zo gering mogelijk zij. Naleving dezer instructie wordt scherp gadegeslagen. Op spitsuren wordt de brug niet geopend voor zeilschepen; ingaande 4 Augustus 1944 is de brug voor uitgaand zeeverkeer gesloten van 07.50 — 08.10 en van 11.50 — 12.10.

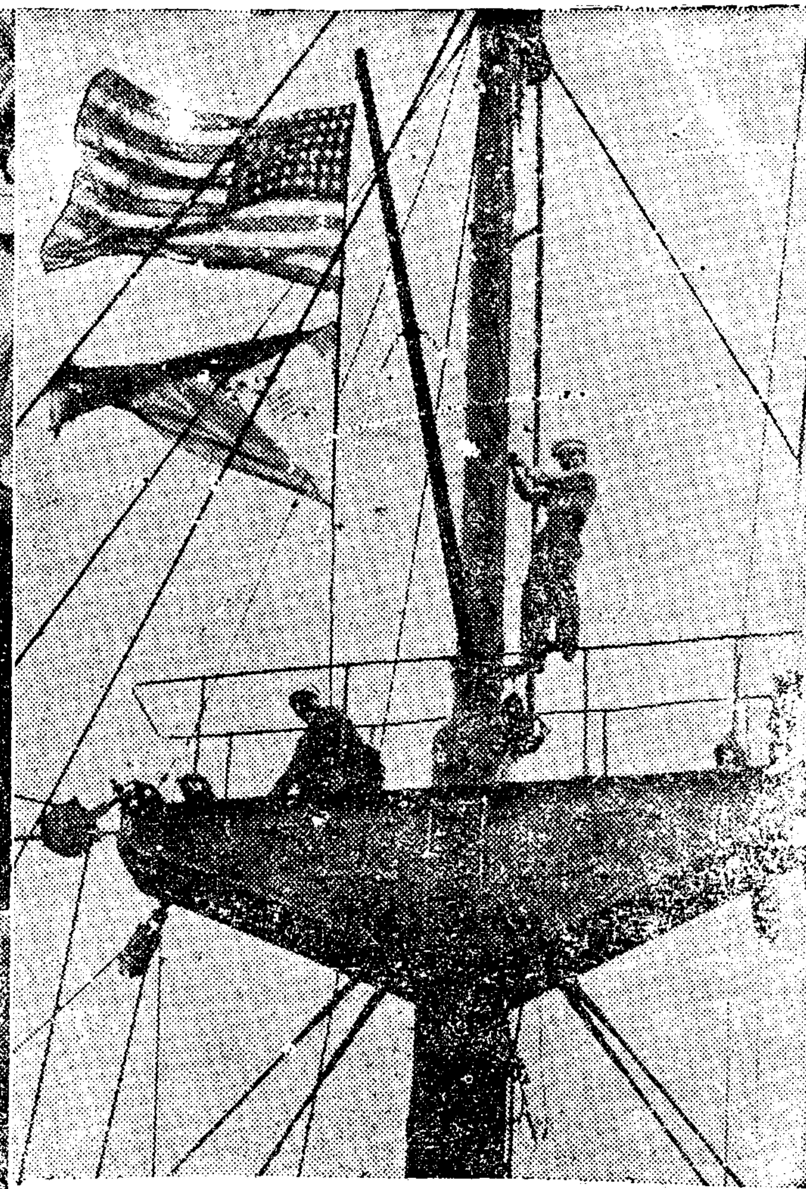
Niet uit het oog worde verlopen, dat de brug tegenwoordig veelvuldiger open gaat dan voorheen door de verheugende, toeneming van de scheepvaart. Men bedenke, dat een schip, dat de St. Annabaai moet binnen- of uitvaren, onderhevig is aan invloed van wind en stroom. Daarom moet de brug bijtijds geopend worden. Voor uitgaande schepen dient dit te geschieden, vóórdat Fort Nassau gepasseerd is, voor binnenkomende schepen, wanneer de loods naar buiten gaat.

Huurgronden.

In de jaren 1943 en 1944 werden bij de Districtmeesters een 700-tal aanvragen gedaan voor huurgronden; in ruim 400 gevallen zijn reeds gronden uitgegeven. Van de domeingronden op Rio Magdalena, Klein Sta. Martha en Soto, welke geschikt zijn voor uitgifte in huur voor landbouw en voor huizenbouw, bestaat een volledige verkavelingskaart. Van deze gronden werden reeds ruim 200 percelen aan huurders uitgegeven. Vele dezer percelen zijn reeds omheind en worden al bewerkt. Enige van de in dit complex geprojecteerde wegen zijn reeds aangelegd. Ook ten behoeve van de aanleg van dammen op deze gronden zijn werkzaamheden verricht. Dit werk kan echter niet met de gewenste spoed voortgang hebben, daar niet over voldoende grondbewerkingsmachines wordt beschikt. De beschikbare tractoren worden voornamelijk gebruikt voor uitvoering van werken van dringender aard, nl. schoonmaken en ploegen van gronden voor de landbouw en herstelling van bestaande particuliere dammen, waartoe reeds lang toezegging aan belanghebbenden werd gedaan. Met bevreemding heeft de Gouverneur kennis genomen van de mededeling, dat vele mensen reikhalzend uitzien naar de beslissing over uitgifte van gronden te Soto. Er zijn percelen beschikbaar voor nog een groot aantal huurders, terwijl alle bij de Districtmeesters ingediende aanvragen de volle aandacht hebben gehad. Tegen de beslissing van den nieuwen eigenaar van Sta. Cruz heeft de Gouverneur geen dwingende bevoegdheden. Volgens inlichtingen van den nieuwen eigenaar heeft niemand van de opwonenden zich tot hem gewend voor het bekomen van plantgrond voor het eerstkomend seizoen.

Verscheidene hunner hebben sinds verleden jaar huurgronden op het domein Rustenpad bekomen. De anderen kunnen ten alle tijde domeingronden in huur krijgen. Zij zouden reeds over domeingronden hebben kunnen beschikken, wanneer zij daartoe tijdig stappen hadden gedaan. Het kan van nut zijn hierbij op te merken, dat de Gouverneur voor de goede orde strenge selectie van de aspirant-huurders zal moeten toepassen.

Noordamerikaanse en Philipijnse matrozen, die deelnemen aan de strijd tegen Japan, bij spel en oefening.

Een nieuw Hotel?

Het is de bedoeling ongeveer 100 ha. van de plantage „Ronde Klip", met inbegrip van het huis, te verkopen tegen de middelprijs, waarvoor het Gouvernement de plantage kocht. De bedoeling is dat ter plaatse een buitenhotel met bungalowbedrijf wordt ingericht hetgeen, voor Curaçao, mede met het oog op mogelijk touristenverkeer, van groot belang wordt geacht. Alles wat dit verkeer kan aantrekken, moet naar de Gouverneur meent, worden gesteund. Vanwege het niet te onderschatten risico kon uiteraard geen te hoge prijs worden gevraagd.

Visserij.

Er werden een achttal voorschotten voor visserijdoeleinden verleend. Elke goede suggestie tot meer bekendmaking van de werkzaamheden van bedoeld departement zal de Gouverneur gaarne tegemoet zien.

Statistiekarbeid.

Deze statistiekarbeid staat niet geheel stil. Met de beschikbare krachten wordt het beslist nodige, zoals het bijhouden der statistieken inzake voorraden en het prijs-verloop, verricht. Het zal de Gouverneur een voorrecht zijn, een geschoolde kracht te kunnen aanstellen.

Verplicht Bedrijf.

De bedoelde opheffing geschiedt eerst dan, nadat gebleken is, dat voortzetten van de verplichting niet in het belang is van de productie en dus nadelig voor de oorlogvoering. Waar nodig, handhaaft de Gouverneur de verplichting en stelt hij haar in.

Dat verplichte arbeid het drukken van lonen mogelijk kan maken, is juist, al heeft hij daarvoor geen bewijs. Dat een excessieve loonstijging niet mogelijk werd, is een welkom bijkomstig gevolg van de regeling. Het vaststellen van een minimum-loon voor de arbeid in verplichte bedrijven zou vele verstrekkende gevolgen hebben voor het gehele bedrijfsleven. De aangelegenheid is in studie, maar daarover wordt prealabel advies van elders verwacht.

Prijsopdrijving en Distributie gereed.

Een ontwerp „Prijsopdrijvings- en ditributiebesluit" is gereed. In verband met de snelle voortgang van de oorlog overweegt de Gouverneur met het oog op het vele werk, hetwelk voor de totstandkoming en de doorvoering ongetwijfeld nog zal moeten worden verzet of hetgeen aanbeveling verdient het ontwerp in portefeuille te houden en met de bestaande voorschriften door te werken. Alvorens terzake een beslissing te nemen zal hij zich nog nader met uw College verstaan.

Sedert het treffen van de overeenkomst met de Regering van Venezuela inzake vee-leveringen, werd er geen toeslag meer op het vlees gegeven. De maximumprijzen behoefden niet gewijzigd te worden, daar bij bedoelde overeenkomst de vroegere importprijzen gehandhaafd kunnen blijven.

Gedurende een korte periode werd een toeslag van 5 Bolivar cent op 1 kg. vlees gegeven, omdat voorzien werd, dat de inkoopprijs van de runderen spoedig weder op het oude peil zou komen.

Waarop slaat de huurcommissie acht?

De huurcommissie op Curaçao slaat bij verzoeken om huurverhoging in het biezonder acht op de toestand, waarin de woning verkeert. Is zij goed onderhouden, zodat de verhuurder inderdaad hogere kosten aan het onderhoud ten laste legt en dit kan aantonen, dan is de Commissie eerder tot verhoging geneigd.

De gebruiksbelasting bedraagt sinds 1908 5% van de huurwaarde der huizen zonder dat daarop ooit opcenten zijn geheven.

D-wagens.

De Gouverneur heeft nog onlangs de Hoofden van Dienst er schriftelijk op gewezen, dat op het gebruik van dienstauto's voortdurend streng toezicht moet worden gehouden en dat misbruik onverbiddelijk dient gecorrigeerd. Indien hem aanwijzingen bereiken, die een afdruk van bestaande misbruiken zijn, zal hij onmiddellijk ingrijpen.

De handel heeft een dienende functie.

De Gouverneur is toegankelijk voor elke suggestie, welke er toe leiden kan de handel van Curaçao in gezonde en voorspoedige banen te houden, maar hij moet er op wijzen, dat de handel geen zelfstandige, maar een dienende functie heeft. De handel is er voor de verbruikers en de prijsregeling eveneens. Dat deze laatste verder gaat dan de eerste levensbehoeften is o.a. een gevolg van de omstandigheid, dat de grens tussen luxe en andere goederen niet gemakkelijk te trekken valt.

De Gouverneur kan moeilijk aannemen, dat in dit Staatsdeel in oorlogstijd het overgrote deel der ingevoerde artikelen als luxe zou moeten worden bestempeld. Dit zou, met het oog op de dollarpositie van het Koninkrijk, niet mogen en dus niet kunnen.

Uiteraard moeten juist schaarse goederen wel onder een prijsregeling vallen. Duurte is niets anders dan het financiële spiegelbeeld van schaarste en de duurte, op één terrein weerloos aanvaard, slaat onweerstaanbaar op breder terrein over. Terugloop in de omzet van artikelen kan geen aanleiding zijn, in andere artikelen grotere winsten te maken of op de verkleinde omzet per artikel meer winst te behalen. Ware dit laatste zo, dan zou de verbruiker immers weerloos zijn in de hand dergenen, die de voorraad zelf kunnen bepalen. Kunstmatig het distributie-apparaat op te groot peil houden, acht de Gouverneur economische ketterij.

Ten aanzien van de opmerking dat de telegramkosten hoger zijn, provisie op deviezen moet worden betaald, luchtpost-kosten moeten worden gemaakt enz. kan worden medegedeeld, dat deze kosten deel uitmaken van de kostprijs van de betreffende artikelen, op welke kostprijs de toegestane winstpercentages mogen worden berekend, zodat juist door deze verhoging een groter winstbedrag ontstaat.

De leden, hier aan het woord, doelen waarschijnlijk op de prijsregeling van auto-onderdelen, welke ontstemming zou hebben gewekt.

Ontevredenheid bij een bepaalde groep handelaren en onjuiste prijsvaststelling zijn echter niet indentiek. Met handelaren in auto-onderdelen is herhaald en langdurig overleg gepleegd; aan hun wensen kan niet geheel worden voldaan. Dit zal bij elk overleg mogelijk zijn.

De Gouverneur gelooft gaarne, dat de bedoelde ambtenaren niet over de vaak gewenste practische ervaring beschikken. Dit betekent echter volstrekt niet, dat zij daarom, op grond van theoretische scholing, geen redelijke regelingen zouden kunnen treffen. Ervaren practici, die tegelijk geen eigen belangen hebben, zijn in een kleine gemeenschap nu eenmaal moeilijk te vinden. Dus moet de Gouverneur wel werken met de beschikbare krachten en zijn indruk is, dat er geen reden voor overmatig klagen bestaat. Hij heeft in Nederland overigens in meer dan één grote belangenorganisatie het typische verschijnsel opgemerkt, dat juist lieden met geen practische ervaring — b.v. juristen als de heren Diepenhorst, Kortenhorst, Van Haastert, Treubena een grote rol speelden.

Waarom zou in het overheidsapparaat niet kunnen, wat in particuliere organisaties een alledaags verschijnsel is?

De opmerking, dat het monopoliseren van overheidswege van de import van meel, rijst en suiker, inkomstenderving voor de handel betekent, berust op een misvatting. Wat suiker betreft, worde opgemerkt, dat de invoer van dit artikel in verband met het bestaande contract met de Venezolaanse Regering voor levering van vee en suiker, onder toezicht moet worden gehouden. Dit neemt echter niet weg, dat dezelfde hoeveelheden als onder normale omstandigheden, door dezelfde handelaren als voorheen, worden geïmporteerd. De artikelen meel en rijst worden door de normale banen van de handel verkocht, zodat van een vermindering van winst op deze artikelen geen sprake is.

Tenslotte wil de Gouverneur nog opmerken, dat bij het nemen van maatregelen op dit terrein, steeds gezorgd werd voor contact met de handel. Dit geschiedt zowel rechtstreeks als via de Kamer van Koophandel.

EMMASTAD·

WACHTDIENSTEN.

Dinsdag, 26 September 1944:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur Thomas, tel. 553.

Shipping & Supplies: tel. 458 en 551; na 23 uur Gruter, tel. 836.

Scheepvaart Afdeling: Zee, tel. 690.

Dok Afdeling: v.d. Veen, tel. 431; J. Grasman Jr., tel. 812.

Curaçaose spreekwoorden.

285 — Niet alle goud heeft dezelfde kleur.

286 — Erg ziek is nog niet dood.

287 — Woorden en stenen kennen niet meer terug.

288 — De uil zegt: Vanwege de mensen verberg ik mijn gezicht.

289 — Geen enkele boom groeit zonder wortels.

290 — Voor ieder varken breekt een Zaterdag aan.

291 — Zolang je kunt lopen is er geen reden om te kruipen.

292 — Met geduld verdien je de hemel.

293 — Betaal je schulden en je weet wat je hebt.

294 — Ieder waarom heeft zijn daarom.